

natura de bază a unui dicționar. În susținerea acestei afirmații pot fi enumerate: prezența generoasă a sinonimelor, indicațiile varii de registru stilistic, bogăția semnificatelor și a sensurilor (R. Zafiu subliniază, cu umor, că e normal ca într-un dicționar care se adresează italienilor, articolul *cafea* să includă mai multe sintagme decât putem găsi în DEX), prezența expresiilor pragmatice, idiomatice, uzuale, a cologațiilor, exemplificări variate cu contexte ale limbii vorbite și multe altele.

În peisajul materialelor dedicate studiului și predării limbii române în Italia, atât ca limbă străină, cât și ca limbă etnică, moștenită, Dicționarul nou apărut umple un gol și o face în mod exemplar; avem de-a face, cum am încercat să evidențiez pe parcursul acestei intervenții, cu un dicționar, nu aș spune chiar „atipic”, dar, oricum, mai mult decât ne așteptăm, în general, de la un „simplu” dicționar – și nu mă refer doar la dimensiunile sale, deloc neglijabile, ci, mai ales, la structura sa impresionantă și la inovațiile aduse, pe care sper că am reușit să le creionez, în linii mari, și pe care le enumăr aici: transcrierea fonetică/fonologică, prezența numeroasă a contextelor în care cuvântul-intrare poate să apară (element important mai ales în relație cu motoarele de traducere automată), elemente de gramatică și de morfologie în prezentarea lemelor (indicarea alternanțelor fonetice, a prezenței sau a absenței sufixelor verbale, formele neregulate, tranzitivitate/intranzitivitate, modificările fonetice datorate schimbării genului sau numărului etc.), expresiile idiomatice și frazeologie, cologațiile, introducerea referințelor culturale în descrierea semnificatelor, pentru a relua doar câteva dintre ele. Este rezultatul unei munci migăloase și îndelungate, o muncă luată în serios, dar, poate și mai important, făcută cu dragoste și devotament.

Nicoleta Neșu

Universitatea Sapienza, Roma/Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
nicoleta.nesu@uniroma1.it

DOI: 10.62229/rst/7.1/14

Ileana Oana Macari, Iulia Andreea Milică (editori), *Romanian culture. A crash course*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 205 p., ISBN: 978-606-714-680-1

Sub coordonarea doamnelor Ileana Oana Macari și Iulia Andreea Milică (Catedra de engleză, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași), universitarii ieșeni propun, prin cartea prezentată aici, un curs intensiv de cultură și civilizație românească adresat cititorilor străini (studenți Erasmus, lectori străini, profesori invitați și alți vizitatori din afara țării).

Volumul *Romanian culture. A crash course* aduce împreună 13 profesori de la 5 facultăți ale universității ieșene (Facultatea de Litere, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, Facultatea de Istorie și Facultatea de Geografie și Geologie), care, în 13 capitole, oferă cititorului străin reperele esențiale ale culturii și civilizației românești. Astfel, în sinteze ușor de parcurs (din motivele menționate mai jos), sunt prezentate: istoria României și a românilor (Roxana-Gabriela Curcă), limba română (Alexandru Arnold Francisc Gafton), scrierea și

pronunțarea [românei] (Roxana Vieru), geografia, transportul și turismul (Mihai Bulai), administrația publică și instituțiile locale (Ada Iuliana Popescu), sistemul politic și guvernarea (Diana Mărgărit), sistemul educațional (Ioan Milică), media (Lucian Bălănuță), mentalități și religie (Adrian Crupa), relații de rudenie și familia (Ana-Maria Ștefan), conversație și coduri comportamentale (Ileana Oana Macari), artă și agrement (Mădălina Elena Mandici) și cultură culinară [mâncare și băutură] (Iulia Andreea Milică). Cele 13 capitole-sinteză sunt precedate de o introducere scrisă de cele două editoare.

Cheia sub care stă volumul prezentat aici este *coerența*. Volumul are o coerență de ansamblu, întrucât, după cum se poate observa din sumarul prezentat mai sus, acoperă temele esențiale care au de a face cu România și cu ideea de românitate. Capitolele volumului sunt ele însele coerente între ele: sunt de dimensiuni aproximativ egale și sunt uniforme din punct de vedere stilistic. Uniformitatea stilistică rezultă din modul (cel mai probabil asumat prin acord între autori) de a redacta capitolele: capitolele au o structură de rubricare simplă (cu secțiuni nenumerotate), foarte puține note de subsol și o bibliografie de bază la sfârșit de capitol. Toate aceste trăsături asigură o lectură fluentă și o tranziție firească de la o temă (adică un capitol) la alta.

Pentru cercetătorul-lingvist ies în evidență capitolele scrise de Alexandru Gaftan (limba română) și de Roxana Vieru (scrierea și pronunțarea [românei]). Primul dintre acestea prezintă limba română în istoria sa de la așezarea latinilor în zona balcanică până la constituirea (secolul al XIX-lea) și stabilizarea (secolul al XX-lea) normei; cel de al doilea capitol propune o istorie a scrisului pe teritoriul românesc, împletită cu prezentarea convențiilor ortografice ale românei, care aduc cititorul în actualitate.

Volumul este scris într-o engleză fluentă și elegantă, ceea ce asigură o lectură ușoară, însă informativă, verificând încă o dată ideea că cel mai bun tip de literatură de popularizare este cel scris de specialiști în domeniu.

Alexandru Nicolae

Institutul de Lingvistică „Iorgu Jordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române/
Universitatea din București
alexandru.nicolae@unibuc.ro